

DOMSTOLENS DOM (Femte Afdeling)

4. marts 2004 *

I sag C-290/01,

angående en anmodning, som Cour de cassation (Frankrig) i medfør af artikel 234 EF har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende sag,

Receveur principal des douanes de Villepinte

mod

Derudder & Cie SA,

procesdeltager:

Tang Frères,

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af artikel 70, stk. 1, i Rådets forordning (EØF) nr. 2913/92 af 12. oktober 1992 om indførelse af en EF-toldkodeks (EFT L 302, s. 1),

* Processprog: fransk.

har

DOMSTOLEN (Femte Afdeling)

sammensat af dommerne C.W.A. Timmermans (refererende dommer), som fungerende formand for Femte Afdeling, A. La Pergola og S. von Bahr,

generaladvokat: F.G. Jacobs,
justitssekretær: ekspeditionssekretær H.A. Rühl,

efter at der er indgivet skriftlige indlæg af:

- firmaet Tang Frères ved advokat J.-P. Spitzer
- den franske regering ved G. de Bergues og A. Colomb, som befuldmægtigede
- den italienske regering ved avvocato dello Stato I.M. Braguglia
- Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved R. Tricot, som befuldmægtiget,

på grundlag af retsmøderapporten,

efter at der i retsmødet den 5. februar 2003 er afgivet mundtlige indlæg af den franske regering ved A. Colomb og af Kommissionen ved X. Lewis, som befuldmægtiget,

efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 10. april 2003,

afsagt følgende

Dom

- 1 Ved dom af 17. juli 2001, indgået til Domstolen den 23. juli 2001, har Cour de cassation i medfør af artikel 234 EF forelagt et præjudicielt spørgsmål vedrørende fortolkningen af artikel 70, stk. 1, i Rådets forordning (EØF) nr. 2913/92 af 12. oktober 1992 om indførelse af en EF-toldkodeks (EFT L 302, s. 1, herefter »toldkodeksen«).
- 2 Spørgsmålet er blevet rejst under en sag mellem Derudder & Cie SA (herefter »Derudder«), toldklarerer, og receveur principal des douanes de Villepinte (toldkontoret i Villepinte) (Frankrig) angående et af sidstnævnte udstedt betalingspålæg med hensyn til 467 045 FRF i supplerende told på import af ris på baggrund af en analyse af prøver af denne vare.

Relevante retsfor skrifter

Gældende regler før toldkodeksens ikrafttræden

- 3 Artikel 9 i Rådets direktiv 79/695/EØF af 24. juli 1979 om harmonisering af fremgangsmåderne ved varers overgang til fri omsætning (EFT L 205, s. 19) bestemmer følgende:

»1. Med forbehold af de øvrige kontrolmidler, der står til dens rådighed, kan toldmyndigheden foretage undersøgelse af alle eller en del af de angivne varer.

[...]

4. Klarereren har ret til at overvære undersøgelsen af varerne eller til at lade sig repræsentere ved denne. Når toldmyndigheden finder det hensigtsmæssigt, kan den forlange, at klarereren overværer undersøgelsen af varerne, eller at han lader sig repræsentere ved denne, for at han kan yde toldmyndigheden den bistand, der er nødvendig for at lette undersøgelsen.

5 Toldmyndigheden kan i forbindelse med undersøgelsen af varerne udtage prøver med henblik på analyse eller nærmere kontrol. Analyse- eller kontrolomkostningerne afholdes af administrationen.«

4 Artikel 10 i direktiv 79/695 har følgende ordlyd:

»1. Resultatet af kontrollen af angivelsen og af de vedlagte dokumenter, eventuelt i forbindelse med en undersøgelse af varerne, anvendes som beregningsgrundlag for importafgifterne og ved anvendelsen af de øvrige foranstaltninger vedrørende varernes overgang til fri omsætning. Såfremt der hverken foretages kontrol af angivelsen og af de vedlagte dokumenter eller undersøgelse af varerne, lægges oplysningerne i angivelsen til grund ved nævnte beregning og nævnte anvendelse.

2. Stk. 1 er ikke til hinder for, at der eventuelt efterfølgende udøves kontrol af de kompetente myndigheder i den medlemsstat, i hvilken varernes overgang til fri omsætning har fundet sted, og udelukker ikke de følger, som dette kan få i medfør af de gældende bestemmelser, særligt hvad angår en ændring af det importafgiftsbeløb, der opkræves for varerne.«

5 Endelig hedder det i artikel 13, stk. 3, i direktiv 79/695, at »[s]å længe frigivelse ikke har fundet sted, kan varerne ikke flyttes fra det sted, hvor de befinder sig, eller behandles på nogen måde uden toldmyndighedens tilladelse«.

6 Med hensyn til vareundersøgelsen i henhold til direktiv 79/695 er følgende bestemt i artikel 11 i Kommissionens direktiv 82/57/EØF af 17. december 1981 om fastsættelse af visse gennemførelsesbestemmelser til direktiv 79/695 (EFT 1982 L 28, s. 38), som ændret ved Kommissionens direktiv 83/371/EØF af 14. juli 1983 (EFT L 204, s. 63, herefter »direktiv 82/57«):

»Beslutter toldmyndigheden kun at undersøge en del af de angivne varer, meddeler den klareren eller dennes repræsentant, hvilke varer den vil undersøge, uden at den pågældende kan modsætte sig toldmyndighedens valg.

Resultaterne af den delvise undersøgelse anvendes på alle de varer, der er anført i angivelsen. Klarereren kan dog anmode om en supplerende undersøgelse af varerne, såfremt han mener, at resultatet af den delvise undersøgelse ikke kan anvendes på resten af de angivne varer.«

7 Artikel 12, stk. 1 og 2, i direktiv 82/57 har følgende ordlyd:

»1. Beslutter toldmyndigheden at undersøge varerne, giver den klarereren eller dennes repræsentant meddelelse herom.

2. Klarereren eller den person, som han har udpeget til at bistå ved undersøgelsen af varerne, yder toldmyndigheden den fornødne bistand, således at dens arbejde lettes. [...]«

8 Artikel 13, stk. 1 og 2, i direktiv 82/57 vedrørende prøveudtagning har følgende ordlyd:

»1. Beslutter toldmyndigheden at udtage prøver, giver den klarereren eller dennes repræsentant meddelelse herom.

Såfremt toldmyndigheden finder det hensigtsmæssigt, kan den kræve, at klarereren bistår ved prøveudtagelsen eller lader sig repræsentere ved denne på en sådan måde, at toldmyndigheden ydes den nødvendige bistand herved.

2. Toldmyndigheden udtager selv prøverne. Den kan dog anmode om, at klarereren eller en af denne udpeget person udtager prøverne under toldmyndighedens tilsyn.

Prøverne udtages efter de metoder, der er foreskrevet herfor i gældende bestemmelser.«

9 Artikel 14, stk. 1, i direktiv 82/57 bestemmer:

»Klarereren eller den person, han udpeger til at bistå ved prøveudtagelsen, skal yde toldmyndigheden enhver bistand, der er nødvendig for at lette udtagelsen.«

10 Videre hedder det i artikel 15 i direktiv 82/57:

»Når toldmyndigheden har udtaget prøver med henblik på analyse eller indgående undersøgelse, frigiver den de pågældende varer uden at afvente resultaterne af analysen eller den indgående undersøgelse, såfremt der ikke er andre omstændigheder til hinder for frigivelsen.

I så fald finder artikel 20 anvendelse.«

11 Endelig hedder det i artikel 20, stk. 1, første afsnit, i direktiv 82/57:

»Selv om toldmyndigheden, så længe den venter på resultatet af de undersøgelser, som den har iværksat vedrørende kontrol af oplysningerne i angivelsen eller i de

vedlagte dokumenter eller vedrørende undersøgelsen af varerne, ikke mener sig i stand til at bestemme størrelsen af det importafgiftsbeløb, der påhviler varerne, kan den dog frigive varerne, hvis klarereren anmoder herom. Der kan ikke gives afslag på denne anmodning om frigivelse, blot fordi den endelige ansættelse af varernes toldværdi er udsat, eller fordi oprindelsen af varerne, for hvilke der er anmodet om toldpræference under henvisning til deres oprindelse, ikke er endeligt fastslået. Frigivelse af varerne medfører, at der straks skal ske bogføring af det importafgiftsbeløb, der påhviler varerne i henhold til angivelsens oplysninger.«

Toldkodeksen og regler til gennemførelse heraf

- 12 Direktiv 79/695 og 82/57 blev ophævet ved toldkodeksen, henholdsvis Kommissionens forordning (EØF) nr. 2454/93 af 2. juli 1993 om visse gennemførelsesbestemmelser til forordning nr. 2913/92 (EFT L 253, s. 1). Disse to retsakter, der fandt anvendelse fra den 1. januar 1994, indeholder imidlertid bestemmelser, der i det væsentlige gentager de ovenfor gengivne bestemmelser i direktiv 79/695 og 82/57.

- 13 Toldkodeksens artikel 68 har følgende ordlyd:

»Toldmyndighederne kan til verificering af de angivelser, som de har antaget, foretage:

- a) en dokumentkontrol, som omfatter selve angivelsen og de vedlagte dokumenter. De kan i rimeligt omfang kræve, at klarereren fremlægger andre dokumenter, for at de kan verificere, at oplysningerne på angivelsen er rigtige

b) en undersøgelse af varerne, eventuelt ledsaget af en prøveudtagning med henblik på analyse eller dybtgående kontrol.«

14 Toldkodeksens artikel 69, stk. 2, bestemmer:

»Klarereren har ret til at overvære undersøgelsen af varerne og i givet fald prøveudtagningerne. Finder toldmyndighederne det hensigtsmæssigt, kan de forlange, at klarereren overværer undersøgelsen af varerne eller prøveudtagningen, eller at han sender en repræsentant, for at der kan ydes toldmyndighederne den assistance, der er nødvendig for at lette undersøgelsen eller prøveudtagningen.«

15 I kodeksens artikel 70, stk. 1, hedder det:

»Vedrører undersøgelsen kun en del af de varer, der er omfattet af en og samme angivelse, anses resultatet af undersøgelsen for at gælde for alle de varer, der er omfattet af angivelsen.

Klarereren kan dog anmode om en yderligere undersøgelse af varerne, når han skønner, at resultatet af undersøgelsen af en del af varerne ikke gælder for resten af de angivne varer.«

16 I kodeksens artikel 71 hedder det videre:

»1. Resultatet af verifikationen af angivelsen tjener som grundlag for anvendelsen af de bestemmelser, der gælder for den toldprocedure, varerne henføres under.

2. Er der ikke foretaget verifikation af angivelsen, tjener oplysningerne på angivelsen som grundlag for anvendelsen af de i stk. 1 omhandlede bestemmelser.«

17 Toldkodeksens artikel 78 har følgende ordlyd:

»1. Toldmyndighederne kan uden videre eller efter anmodning fra klarereren foretage en revision af angivelsen efter varernes frigivelse.

2. Efter at have frigivet varerne kan toldmyndighederne foretage kontrol af handelsdokumenter og -data vedrørende import eller eksport af de pågældende varer samt i forbindelse med senere erhvervsmæssige transaktioner med de samme varer for at sikre sig, at oplysningerne på angivelsen er rigtige. Kontrollen kan gennemføres over for klarereren og alle personer, som direkte eller indirekte af forretningsmæssige grunde er berørt af transaktionerne, samt alle andre personer, der i kraft af deres erhverv måtte være i besiddelse af de nævnte dokumenter og data. Myndighederne kan også undersøge varerne, hvis disse kan frembydes.

3. Fremgår det af en revision af angivelsen eller af den efterfølgende kontrol, at de bestemmelser, der gælder for den pågældende toldprocedure, er blevet anvendt på grundlag af ukorrekte eller ufuldstændige oplysninger, træffer toldmyndighederne under overholdelse af eventuelle gældende bestemmelser de nødvendige foranstaltninger til at få afklaret situationen under hensyntagen til de foreliggende nye oplysninger.«

18 Endelig hedder det i toldkodeksens artikel 243, stk. 1, første afsnit:

»Enhver person kan indgive klage mod afgørelser, der træffes af toldmyndighederne om anvendelse af toldforskrifterne, og som berører den pågældende umiddelbart og individuelt.«

19 Artikel 240-244 i forordning nr. 2454/93 svarer i det væsentlige til artikel 11-15 i direktiv 82/57, mens forordningens artikel 248 i meget vidt omfang er en gentagelse af direktivets artikel 20.

Gældende regler for import af ris til Fællesskabet

20 Artikel 2, stk. 2, i Rådets forordning (EØF) nr. 2729/75 af 29. oktober 1975 om de importafgifter, der skal anvendes for blandinger af korn, ris og brudris (EFT L 281, s. 18), har følgende ordlyd:

»For blandinger, der består enten af ris af forskellige grupper eller på forskellige forarbejdningsstrin, eller af ris af en eller flere forskellige grupper eller på et eller flere forarbejdningsstrin og brudris, anvendes den importafgift, der gælder:

— for den vægtmæssig overvejende bestanddel, såfremt denne udgør 90% og derover af blandingens vægt

— for bestanddelen med den højeste importafgift, såfremt ingen af bestanddelene udgør 90% og derover af blandingens vægt.«

- 21 I henhold til bilag A, punkt 3, i Rådets forordning (EØF) nr. 1418/76 af 21. juni 1976 om den fælles markedsordning for ris (EFT L 166, s. 1), der var gældende på tidspunktet for de faktiske omstændigheder i hovedsagen, defineres brudris som »knuste korn, hvis længde er tre fjerdedele og derunder af hele korns gennemsnitslængde«. Med hensyn til måling af riskornene præciseres det i bilagets punkt 2, litra c), nr. i), at målingen foretages ved, at der bl.a. udtages »en gennemsnitsprøve af rismængden«.

Twisten i hovedsagen og det præjudicielle spørgsmål

- 22 Derudder bragte ved en angivelse, der blev registreret på toldkontoret i Villepinte den 8. november 1989, for selskabet Tang Frères' regning et parti varer med oprindelse i Thailand benævnt »Thai Flagrant Broken Rice« i fri omsætning. Da Derudder havde angivet varerne som »brudris«, pålagdes de den importtold, der svarede til denne underposition i den kombinerede nomenklatur.
- 23 I forbindelse med en kontrol af varerne udtog medarbejdere ved toldkontoret imidlertid nogle prøver heraf under overværelse af en repræsentant for Derudder for at lade dem analysere af et af toldforvaltningen anerkendt laboratorium. Ifølge den forelæggende rets oplysninger anfægtede hverken Derudder eller dennes repræsentant repræsentativiteten af prøverne på tidspunktet for prøveudtagningen, og de anmodede heller ikke toldkontorets medarbejdere om at udføre supplerende prøveudtagninger. Da klarereren havde udtrykt ønske om at bringe

den importerede ris hurtigt på markedet, blev varerne frigivet umiddelbart efter, at prøveudtagningen var gennemført.

- 24 Efter at analysen af prøverne af varerne havde vist, at den pågældende blanding ikke indeholdt mindst 90% brudris som fastsat i bilag A, punkt 3, til forordning nr. 1418/76, indtog toldforvaltningen det standpunkt, at varerne i henhold til artikel 2, stk. 2, andet led, i forordning nr. 2729/75 skulle pålægges den — højere — told, der gjaldt for import af hele riskorn. Den 25. maj 1992 udstedte receveur principal des douanes de Villepinte følgelig et betalingspålæg til Derudder med hensyn til 467 045 FRF, svarende til den supplerende told, som efter toldkontorets opfattelse skulle betales for den import, der var udført for Tang Frères' regning.
- 25 Herefter indstævnedes Derudder receveur principal des douanes de Villepinte for tribunal d'instance de Bobigny (Frankrig) med påstand om annullation af betalingspålægget, idet selskabet anfægtede såvel den metode, som toldforvaltningen havde anvendt ved analysen af de udtagne prøver, som prøvernes repræsentativitet. Heroverfor nedlagde toldforvaltningen påstand om betaling af den omtvistede supplerende told.
- 26 Ved kendelse af 6. april 1993 tilkendegav tribunal d'instance de Bobigny, at det i henhold til Domstolens praksis, særligt dommen af 6. juni 1990 i sagen Van Sillevoldt m.fl. (sag C-159/88, Sml. I, s. 2215), var nødvendigt at tage hensyn til gennemsnitslængden af de hele riskorn i en prøve af det importerede parti ris, uden at medregne ikke fuldt udvoksede korn, for at kunne fastsætte det korrekte afgiftsbeløb for den importerede ris. Følgelig traf retten beslutning om, at der skulle foretages en syns- og skønsforretning med henblik på dels at bestemme gennemsnitslængden af de hele riskorn i det importerede parti efter den metode, som Domstolen havde anbefalet, dels at afgøre, om mængden af brudris faktisk udgjorde mindst 90% af dette parti.

- 27 Syns- og skønsmanden kom i sin erklæring, der blev afgivet til tribunal d'instance de Bobigny i oktober 1994, i store træk frem til de samme konklusioner, som toldmyndighederne var nået frem til, med hensyn til gennemsnitslængden af de hele riskorn i de udtagne prøver og andelen af brudris, som var klart under 90% af blandingens vægt. Til gengæld udtrykte han forbehold med hensyn til såvel den analysemetode, som myndighederne havde anvendt, som repræsentativiteten af de pågældende prøver. For så vidt angår den analysemetode, som toldmyndighederne havde anvendt, tilkendegav syns- og skønsmanden, at det var teknisk umuligt at skelne ikke udvoksede korn fra fuldt udvoksede korn, eftersom der i praksis ikke fandtes noget middel til at skelne mellem disse to typer af korn. Hvad angår repræsentativiteten af de prøver, som medarbejderne ved toldkontoret i Villepinte havde udtaget, bemærkede syns- og skønsmanden, at disse prøver var blevet udtaget uden nogen plan for statistisk prøveudtagning, og at resultaterne af analysen af disse prøver, selv om de tilsyneladende var korrekte, ikke kunne ekstrapoleres til den samlede mængde af de importerede varer.
- 28 På grundlag af denne erklæring gav tribunal d'instance de Bobigny ved dom af 17. maj 1996 Derudder medhold i dennes påstand og annullerede det omtvistede betalingspålæg. I den forbindelse udtalte retten bl.a., at selv om den omstændighed, at en repræsentant for Derudder var til stede under toldmyndighedernes prøveudtagning, »medfører, at det ikke kan bestrides, at prøverne rent faktisk hidrører fra det importerede parti, kan det dog ikke deraf automatisk udledes, at de er repræsentative, og importøren kan ikke afskæres fra efterfølgende at rejse indsigelse i den henseende«.
- 29 Dommen blev anket, og efter at cour d'appel de Paris (Frankrig) ved dom af 29. januar 1999 havde givet Derudder medhold af de samme grunde som førsteinstansen, iværksatte receveur principal des douanes de Villepinte en kassationsanke af denne dom, idet toldkontoret påberåbte sig, at der var sket en tilsidesættelse dels af artikel 447-1 og 450-2 i den franske code des douanes (toldlov), der i tilfælde af indenretligt syn og skøn foreskriver en obligatorisk rekurs til commission de conciliation et d'expertise douanière (tvistbilæggelses-

organ i toldsager), dels af EF-toldkodeksens artikel 70. Med hensyn til den sidstnævnte bestemmelse gjorde toldkontoret nærmere gældende, at den var tilsidesat af cour d'appel de Paris, for så vidt som denne ret havde fastslået, at resultaterne af undersøgelsen af de prøver, der var udtaget af de importerede varer, ikke kunne anses for at gælde for alle varerne, uanset at prøverne var blevet udtaget under partens tilstedeværelse, uden at klareren eller dennes repræsentant havde anmodet det pågældende toldkontor om at udføre supplerende prøveudtagninger.

- 30 Cour de cassation finder på denne baggrund, at afgørelsen af den for denne ret verserende sag afhænger af en fortolkning af fællesskabsretten, og har derfor besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»[Skal] toldkodeksens artikel 70, stk. 1, [...] fortolkes således, at såfremt en repræsentant for anmelderen har overværet toldmyndighedernes prøveudtagning af varer uden at gøre indsigelse vedrørende prøvens repræsentativitet, fortabes retten til senere at gøre denne indsigelse gældende for den ret, som skal tage stilling i en sag om betaling af den supplerende importafgift, som efter toldvæsnets opfattelse skyldes?«

Det præjudicielle spørgsmål

- 31 Med spørgsmålet ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om fællesskabsreglerne skal fortolkes således, at en toldklarerer eller dennes repræsentant, som har overværet toldmyndighedernes udtagning af en prøve af importerede varer uden at gøre indsigelse mod prøvens repræsentativitet, har ret til at anfægte denne, når vedkommende af toldmyndighederne anmodes om at betale supplerende importtold på baggrund af myndighedernes analyse af den omhandlede prøve.

Indlæg for Domstolen

- 32 Efter selskabet Tang Frères' opfattelse skal spørgsmålet besvares bekræftende. Det bør nemlig ifølge selskabet altid være muligt ad rettens vej at anfægte repræsentativiteten af en prøve, der er udtaget under omstændigheder som de i hovedsagen foreliggende, dels fordi toldkodeksen hverken pålægger toldklarereren selv at være til stede under undersøgelsen af varerne eller at have kendskab til hver enkelt vares særlige egenskaber, dels fordi toldkodeksens artikel 70, stk. 1, alene omhandler delvis undersøgelse af varerne og ikke prøveudtagning. Den retlige formodning for, at resultaterne af en delvis undersøgelse er repræsentative for alle de angivne varer, gælder således ikke for prøveudtagninger.
- 33 Selv om man anerkender en sådan repræsentativitet, kan prøveudtagningens kontradiktoriske karakter ifølge Tang Frères ikke fratage klarereren eller dennes repræsentant enhver mulighed for senere at gøre indsigelse herimod, eftersom det fremgår af selve ordlyden af toldkodeksens artikel 70, stk. 1, andet afsnit, at adgangen til at anmode om en supplerende undersøgelse forudsætter, at klarereren ikke er tilfreds med resultaterne af den delvise undersøgelse af varerne. Dermed kan der pr. definition ikke formuleres en indsigelse, før resultaterne af undersøgelsen kendes. Enhver anden fortolkning vil være i modstrid med den grundlæggende klageadgang, som er hjemlet i såvel toldkodeksens artikel 243 som i Domstolens praksis.
- 34 Den franske og den italienske regering samt Kommissionen er i det væsentlige enige i Tang Frères' fortolkning, men tilføjer dog visse forbehold.
- 35 Efter den italienske regerings opfattelse bør klarereren tilkendegive sin eventuelle uenighed med hensyn til prøvens repræsentativitet senest på tidspunktet for toldmyndighedernes meddelelse om toldansættelsen.

- 36 Den franske regering og Kommissionen har henvist til, at faktum i hovedsagen ikke er reguleret af toldkodeksen, men af direktiv 79/695 og 82/57, og har gjort gældende, at retten til at anfægte en prøves repræsentativitet principielt falder bort, når de omhandlede varer frigives, eftersom de fra dette tidspunkt ikke længere er undergivet toldmyndighedernes kontrol. Den franske regering har i denne forbindelse henvist til artikel 15, stk. 1, i direktiv 82/57, hvorefter toldmyndigheden kun frigiver varer, hvorfra der er udtaget prøver, »såfremt der ikke er andre omstændigheder til hinder for frigivelsen«, mens Kommissionen på sin side har henvist til formålet med fællesskabsreglerne på toldområdet, som består i at sikre en hurtig undersøgelse af varerne i forbindelse med told-ekspeditionen. Ifølge Kommissionen er det alene resultaterne af analyserne af prøverne, der i givet fald kan anfægtes, efter at toldmyndighederne har frigivet de omhandlede varer.

Domstolens svar

- 37 Allerførst skal det bemærkes, at den bestemmelse, som den forelæggende ret henviser til i spørgsmålet, nemlig toldkodeksens artikel 70, endnu ikke var trådt i kraft på tidspunktet for de faktiske omstændigheder i hovedsagen. Toldkodeksen fandt nemlig i henhold til artikel 253, stk. 2, først anvendelse fra den 1. januar 1994, mens den af Derudder anfægtede toldekspektion blev udført i november 1989, og det omtvistede betalingspålæg blev udstedt i maj 1992.
- 38 For at kunne give den forelæggende ret et brugbart svar er det derfor nødvendigt tillige at fortolke de fællesskabsbestemmelser om toldmyndighedernes prøveudtagning, som var gældende på tidspunktet for de faktiske begivenheder i hovedsagen, hvilket i det foreliggende tilfælde vil sige bestemmelserne i direktiv 79/695 og 82/57, navnlig artikel 9 og 10 i direktiv 79/695 samt artikel 11 i direktiv 82/57, hvis ordlyd ligger direkte til grund for ordlyden af den nugældende artikel 70 i toldkodeksen.

- 39 I den forbindelse skal det indledningsvis fastslås, at der hverken i toldkodeksen eller i direktiv 79/695 eller 82/57 findes nogen bestemmelse, der på nogen som helst måde kan begrænse klarerens eller dennes repræsentants ret til, efter at udtagningen af prøver af de importerede varer er udført, at anfægte prøvernes repræsentativitet, med den begrundelse, at den pågældende har overværet prøveudtagningen uden på dette tidspunkt at have rejst en formel indsigelse vedrørende repræsentativiteten.
- 40 Dels fremgår det nemlig klart af såvel toldkodeksens artikel 69, stk. 2, som af de nævnte direktiver, særligt artikel 9, stk. 4 og 5, i direktiv 79/695 samt artikel 13, stk. 1, i direktiv 82/57, at klareren eller dennes repræsentant nok skal informeres om toldmyndighedernes udtagning af prøver af varerne, men ikke nødvendigvis skal være til stede under prøveudtagningen, hvilket betyder, at den pågældende i givet fald ikke vil kunne rejse indsigelse under prøveudtagningen.
- 41 Dels fremgår det også af toldkodeksen og gennemførelsesforordningen hertil samt de nævnte direktiver, at klareren eller denne repræsentant har en særdeles begrænset handlefrihed i forbindelse med overværelsen af prøveudtagninger, eftersom det fremgår af artikel 13, stk. 2, i direktiv 82/57 og artikel 242, stk. 2, første afsnit, i forordning nr. 2454/93, at prøveudtagningerne principielt udføres af toldmyndighederne selv.
- 42 Under disse omstændigheder kan retten til at anfægte repræsentativiteten af en prøve, som toldmyndighederne har udtaget af de importerede varer, ikke på forhånd nægtes klareren eller dennes repræsentant, heller ikke selv om den pågældende ikke har gjort nogen indsigelse herimod under prøveudtagningen.

Ikke alene udelukker ordlyden af de nævnte bestemmelser ikke en sådan fortolkning; fortolkningen lever også fuldt ud op til selve formålet med fællesskabsreglerne på toldområdet, som det fremgår af bl.a. niende betragtning til direktiv 79/695 og af femte betragtning til toldkodeksen, nemlig at sikre den rette anvendelse af told og andre afgifter fastsat i henhold til disse regler. Selv om toldmyndighederne i denne henseende skal have vidtgående kontrolbeføjelser, skal de erhvervsdrivende på deres side have ret til at anfægte myndighedernes afgørelser, bl.a. når de som i hovedsagen er af den opfattelse, at de prøver, som toldmyndighederne har udtaget til analyse, ikke er repræsentative for alle de importerede varer og derfor har medført en fejlagtig ansættelse af importtolden.

- 43 Det følger af de foregående betragtninger, at en toldklarerer eller dennes repræsentant kan have ret til at anfægte repræsentativiteten af en prøve, der er udtaget af importvarer, selv om den pågældende var til stede under prøveudtagningen uden på det tidspunkt at have rejst nogen indsigelse i den henseende, men såvel retssikkerhedsprincippet som hensynet til den effektive virkning af direktiv 79/695 og 82/57 samt toldkodeksen er imidlertid til hinder for, at denne adgang til at rejse indsigelse er ubegrænset. Den bør falde bort, når toldmyndigheden frigiver de pågældende varer, undtagen i tilfælde hvor det kan dokumenteres, at varernes stand på ingen måde overhovedet er blevet ændret efter frigivelsen, således at bl.a. muligheden for at foretage undersøgelser og i givet fald supplerende prøveudtagninger er bevaret.

- 44 Som Kommissionen med rette har påpeget i sit skriftlige indlæg for Domstolen, opfylder denne fortolkning — der bl.a. er støttet på artikel 13, stk. 3, i direktiv 79/695, hvorefter varerne, »[s]å længe frigivelse ikke har fundet sted, [ikke kan] flyttes fra det sted, hvor de befinder sig, eller behandles på nogen måde uden toldmyndighedens tilladelse« — først og fremmest nogle åbenbare praktiske

behov, eftersom en toldklarerer eller dennes repræsentant normalt ikke længere er i stand til at anfægte en prøves repræsentativitet, når importvarerne er blevet frigivet og bragt på markedet.

- 45 Den tidsmæssige begrænsning for adgangen til at anfægte repræsentativiteten af en prøve af importvarerne opfylder endvidere selve formålet med direktiv 79/695 og 82/57 samt toldkodeksen om at sikre hurtige og effektive procedurer for overgangen til fri omsætning, eftersom toldmyndighederne, hvis klarereren uden begrænsninger kunne anfægte repræsentativiteten, for at beskytte sig mod risikoen herfor ville være nødsaget til at foretage en indgående undersøgelse af alle varer, der var omfattet af en toldangivelse, hvilket hverken ville være i de erhvervsdrivendes interesse, idet de generelt som i hovedsagen er interesseret i at få de angivne varer frigivet for hurtigt at kunne bringe dem på markedet, eller i myndighedernes interesse, idet en systematisk undersøgelse af de angivne varer ville indebære en betydelig forøgelse af arbejdsbyrden.
- 46 Endelig bekræftes den fortolkning, hvorefter adgangen til at anfægte en prøves repræsentativitet skal være begrænset til den periode, hvor importvarerne stadig er til rådighed for gennemførelsen af en eventuel supplerende prøve, af ordlyden af toldkodeksen, navnlig artikel 78, stk. 2, hvorefter toldmyndighederne efter at have frigivet varerne kan foretage kontrol af varerne for at sikre sig, at oplysningerne på angivelsen er rigtige, »hvis disse kan frembydes«. Når myndighedernes adgang til at foretage efterfølgende kontrol af toldangivelserne således er betinget af, at de varer, som angivelserne omfatter, er til rådighed, må der nødvendigvis gælde det samme for en toldklarerers eller dennes repræsentants

adgang til at anfægte en prøves repræsentativitet. Adgangen til at rejse indsigelse forudsætter således, at de pågældende varer ikke er blevet frigivet, eller, hvis de er blevet frigivet, at de ikke på nogen måde er blevet ændret, hvilket det påhviler klarereren eller dennes repræsentant at bevise.

- 47 På baggrund af de foregående betragtninger skal det forelagte spørgsmål besvares med, at direktiv 79/695 og 82/57 samt toldkodeksen skal fortolkes således, at en toldklarere eller dennes repræsentant, som har overværet toldmyndighedernes udtagning af en prøve af importerede varer uden at gøre indsigelse mod prøvens repræsentativitet, har ret til at anfægte denne, når vedkommende af toldmyndighederne anmodes om at betale supplerende importtold på baggrund af myndighedernes analyse af den omhandlede prøve, for så vidt som de pågældende varer ikke er blevet frigivet, eller de, hvis de er blevet frigivet, ikke på nogen måde er blevet ændret, hvilket det påhviler klarereren at bevise.

Sagens omkostninger

- 48 De udgifter, der er afholdt af den franske og den italienske regering samt af Kommissionen, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke erstattes. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN (Femte Afdeling)

vedrørende det spørgsmål, der er forelagt af Cour de cassation ved dom af 17. juli 2001, for ret:

Rådets direktiv 79/695/EØF af 24. juli 1979 om harmonisering af fremgangsmåderne ved varers overgang til fri omsætning og Kommissionens direktiv 82/57/EØF af 17. december 1981 om fastsættelse af visse gennemførelsesbestemmelser til direktiv 79/695, som ændret ved Kommissionens direktiv 83/371/EØF af 14. juli 1983, samt Rådets forordning (EØF) nr. 2913/92 af 12. oktober 1992 om indførelse af en EF-toldkodeks skal fortolkes således, at en toldklarerer eller dennes repræsentant, som har overværet toldmyndighedernes udtagning af en prøve af importerede varer uden at gøre indsigelse mod prøvens repræsentativitet, har ret til at anfægte denne, når vedkommende af toldmyndighederne anmodes om at betale supplerende importtold på baggrund af myndighedernes analyse af den omhandlede prøve, for så vidt som de pågældende varer ikke er blevet frigivet, eller de, hvis de er blevet frigivet, ikke på nogen måde er blevet ændret, hvilket det påhviler klarereren at bevise.

Timmermans

La Pergola

von Bahr

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 4. marts 2004.

Justitssekretær

Præsident

R. Grass

V. Skouris